

Protokol nahrávky*

Pamětník: Dalimil Klapka

Datum a místo natáčení: 5. 1., 7. 1., 12. 1.2021 v Praze

Natočila a zpracovala: Marina Feltlová

* Protokol nepředkládá ověřená fakta. Reprodukuje informace v té podobě, v jaké je uvádí narátor. Případná vnější doplnění jsou odlišena hranatými závorkami.

Dalimil Klapka - 1. část záznamu	
1. NAHRÁVKA	
0:00:00	Představení pamětníka. Narodil se 22. 5. 1933, vyrůstal na Smíchově v ul. U Blaženky na Malvazinkách. Dědeček Svojmír Mikulík byl obdivovatelem slovanství (proto dostal vnuk jméno Dalimil) a je spoluautorem české těsnopisné soustavy Herout-Mikulík. Vzpomíná na první setkání s loutkovým divadlem a na svou odvěkou touhu předvádět se. Jako student účinkoval v besídkách a hrál ochotnické divadlo. V r. 1946 se rodina přestěhovala do Č. Budějovic, kde začal hrát na dětské scéně Jihočeského divadla, odehrál tři premiéry. Po návratu do Prahy začal účinkovat v Divadle mladých pionýrů na Senovážném nám., které vedl Václav Vaňátko, herec Divadla EFB, ředitelkou se stala Eva Fousková, manželka Josefa Kemra. Začal také hrát v Lidové scéně Smíchov, v Syntetickém divadle na Vinohradech a ve Spolku Vavřín, kde hrál Truffaldina ve Sluhovi dvou pánů (původně měl alternovat s Janem Pivcem z ND, kterému ale nepovolili hostování u ochotníků).
0:16:40	Přechod z Vančurova na Drtinovo gymnázium, kde působil prof. Josef Smetana, učitel hudební výchovy. Ten v r. 1949 nastudoval se studenty Večer vánočních koled v Rudolfínu. DK v pololetí v sextě propadl z pěti předmětů, chtěl jít na konzervatoř, ale tam brali jen s maturitou. DK proto přešel na Jiráskovo pedagogické gymnázium, kde odmaturoval. Tam také založil divadelní soubor. Po letech se s J. Svobodou potkal jako pedagog na konzervatoři. DK dostal nabídku účinkovat v Estrádě pražských gymnázií, měl hrát Budečského ve hře Vstanou noví bojovníci. Režii měl na starosti Otomar Krejča, který hrál Budečského ve filmu. Srážel mu sebevědomí. DK absolvoval přijímací zkoušky na DAMU, v 2. kole byl předsedou komise Krejča. DK byl přijat, přesto mu Krejča tvrdil, že přijat nebyl.
0:33:00	Počátky studií na DAMU, problémy s Krejčou. V 2. ročníku měl DK hrát Vilíka v Měsíci nad řekou, pedagožka Libuše Pešková s nimi zkoušela o nedělích v klubu Realistického divadla. Krejča výsledek ocenil, nicméně se k hereckým schopnostem DK vyjádřil skepticky. Ve 3. ročníku nastudovali Lesní pannu v režii kolegy Luboše Vymětala pod pedagogickým vedením prof. Bohuše Záhorského. Absolventská role Dona Juana v režii Antonína Moskalyka.
0:46:40	Kolegové z DAMU: Josef Roubalík, který hrál Sganarella v Donu Juanovi. Stanislav Junek, který pak hrál v okresních divadlech. Oba se na vojně stali členy zájezdového souboru Armádního divadla na Vinohradech. DK se ve 4. ročníku stal členem Realistického divadla, protože zaskakoval ve hře Odvaha od Pavla Kohouta v režii Rudolfa Vedrala, který DK doporučil na roli Besonova. Poté ředitel divadla Karel Palouš nabídl DK angažmá. V téže sezóně hrál také Malcolma v Macbethovi. Komický

	komentář na výkony herců od dcery S. K. Neumanna Soni Neumannové. Role Mascarella v Molierově hře Popleta (původní název Janek) – režisér (a ředitel) Palouš vyžadoval na každou zkoušku umět celé jedno jednání zpaměti – za týden nazkoušel celou hru, po prázdninách premiéra. Popletu hrál Josef Vinklář. Kvůli jedné kritice došlo mezi DK a Vinklářem ke sporu, který se postupem času vystupňoval. Tři roky spolu nemluvili. Zkoušení Gogolovy Ženitby s Pistoriem, DK hrál malou roli sluhy Štěpána. Podkolesina zkoušel Vladimír Stach, který při jedné z generálních zkoušek umřel na infarkt. Nahradil ho Josef Vinklář, až při veřejné generálce se s DK smířili.
1:03:17	Švandovo divadlo připravilo inscenaci o historii a současnosti této scény, mnohdy vyznívala vůči J. Vinklářovi nelichotivě. DK se ho ve své knize vzpomínek zastal. Role v inscenaci Epitaf George Dillona v režii Fr. Laurina. Vzpomínka na další kolegy z DAMU: Rudolf Jelínek, Antonín Hart, který velkou část svého života strávil v angažmá v Č. Budějovicích. S ním se dosud stýká. V Č. Budějovicích se DK ještě jako student seznámil s Martinem Růžkem, Dédou Papežem a Natašou Gollovou. Dodnes vzpomíná na Růžka v roli Higginse v Pygmalionu nebo na Sen noci svatojánské v Konstantinově režii. Byly to pro něho nejsilnější divácké zážitky. Vzpomínka na konflikt, k němuž došlo, když se DK zmínil kriticky o češtině Valtra Tauba a Václav Hašek o něm poté prohlásil, že je antisemita. V důsledku došlo ke rvačce mezi Haškem a DK. Po letech se Hašek DK omlouval, že měl pravdu. S Rudolfem Jelínkem se na jevišti moc často nesetkával, pouze při natáčení jednoho dílu Majora Zemana a také v divadelní společnosti Háta. Tam DK zaskakoval za nemocného Lackoviče a alternoval s R. Jelínkem. Se společností Háta nazkoušel celkem čtyři inscenace. Spolužačka Jiřina Bohdalová měla velké problémy (otec zavřený, v druhém ročníku otěhotněla, musela vydělávat, aby se starala o maminku a malou dceru). Doporučili ji Janu Werichovi, který se na ni přišel podívat v Donu Juanovi. Uchvátila ho prý hlavně hlubokým výstřihem. Spolužačka Jana Werichová hrála jen krátce, pak působila v Karlíně jako dramaturg a překládala hry.
1:20:11	KONEC

Dalimil Klapka - 2. část záznamu	
2. NAHRÁVKA	
0:00:00	Vzpomínka na maminku, která zemřela v 51 letech, na kolegy z DAMU. V Realistickém divadle strávil 33 let, hrál hlavně pod režisérem (a ředitelem divadla) Karlem Paloušem, pod Rudolfem Vedralem, který poté přešel do Karlína, poté nastoupil režisér Jiří Dalík (Úklady a láska, Popelář přichází), a když odešel na Vinohrady, přijali místo něho Luboše Pistoria, který měl na Vinohradech zákaz. S Františkem Laurinem nastudoval Epitaf George Dillona, Zázrak na louži (hru napsal Jiří Šotola, který nesměl publikovat, proto vyšla pod jménem Milana Calábka). Hrál také biskupa v Šotolově hře Cesta Karla IV. do Francie a zpět [narátor mylně uvádí „Cesta Karla IV. do Paříže a zpět“]. Během cest po Evropě objevil hroby postav, které hrál (pařížský biskup, Vilém Oranžský aj.). Spolupráce s režisérem Ivanem Glancem, který měl v řadě divadel zákaz, ale ředitel Palouš ho přijal. U Glance hrál Jacquese v Shakespearově Jak se vám líbí, za což dostal tvůrčí prémii od literárního fondu, také

	si u něho naposledy zahrál milovníka (novináře) ve hře Opala je poklad. Partnerkou mu byla Marta Vančurová. Hrál u Glance také v Nestroyově hře Pro nic za nic.
0:15:20	Luboš Pistorius jako vynikající dramaturg, o každé postavě vykládal dopodrobna, přinášel příliš mnoho informací, až bral hercům fantazii. DK po prázdninách zcela zapomněl svou roli sluhy Osipa v Revizorovi, právě kvůli přeinformovanosti. U Pistoria hrál v Ondině Hofmistra, v Ulenspiegelovi tři role, tuto hru pak DK režíroval se studenty na konzervatoři. Dále v Pistoriově režii hrál v Cyranovi de Guiche, secesní pojetí hry. Hodina mezi psem a vlkem od Daniely Fischerové v režii Pistoria, DK hrál Filipa Sermoye, měli problémy s cenzurou, směli inscenaci zahrát jen čtyřikrát. Ředitel Realistického divadla Zdeněk Buchvaldek jako vynikající osobnost, po celou dobu svého působení nikoho nevyhodil, udržel i problematické režiséry. Obsadil DK do hlavní role ve hře Zlatý kočár od Leonova. DK se musel kvůli této roli uvolnit ze seriálu Synové a dcery Jakuba Skláře, což mu režisér Jaroslav Dudek povolil. Dudek všem vykal, i lidem, se kterými se dlouho znal.
0:32:52	V závěru působení DK v Realistickém divadle nastoupil jako režisér Miroslav Krobot. Nastudoval Poslední smrt Jonathana Swifta, Dobové tance, v této hře už hrál DK jako host, protože z divadla odešel. Divadlo, které se přejmenovalo na Labyrint, vedlo tzv. UV – umělecké vedení (Karel Kříž, Vlasta Gallerová aj.). Výpověď dostaly starší dámy – Klepáčová, Devátá, Dítětová – i Jiří Novotný, Adamíra odešel do ND. DK pak hostoval v MDP v inscenaci Pan Kaplan má třídu rád (hrál Němého i Reného), po smrti Lubomíra Lipského tam dostal i J. Novotného do role Němého. Vzpomínka na dvoustou reprízu, kdy diváci drželi čtvrtky s namalovaným srdcem a na balkoně byl nápis „My milujeme vaši čídu“. Inscenace dosáhla téměř 300 repríz. František Laurin se stal šéfem hudebně-dramatického oddělení konzervatoře, s nímž DK spolupracoval externě. Díky němu se stal DK kmenovým zaměstnancem na plný úvazek. Zůstal tam dva roky do penze. Cítil generační rozdíl, který před 21 lety, když na konzervatoři začínal, nebyl tak patrný.
0:44:53	Nabídka od Oty Ševčíka, aby s ním spolupracoval v Hudebním divadle Karlín. V operetě Čardášová princezna zpíval Myšku. Hráli na točně, s čímž byly značné problémy, museli neustále přešlapovat. Jako záskok hrál ředitele divadla (místo S. Fišera) v inscenaci Mamzelle Nitouche v režii Pavla Trávníčka. Juraj Deák nabídl DK další záskoky Na Fidlovačce: v Šumaři na střeše (Rabína), ve Funny Girl. Zároveň mu Tomáš Töpfer nabídl záskok v Loupežníkovi (Havíře) – vše musel nastudovat velmi narychlo. Dosud Na Fidlovačce hostuje. Ředitel mladoboleslavského divadla František Skřípek nabídl DK roli ve hře Dědeček automobil v režii Radka Balaše, kterou musel narychlo nazkoušet místo jiného herce. Premiéra byla 6. 11. 2009 – v ten den zemřel Otomar Krejča. Vyprávění o vzniku divadelní společnosti Háta Olgy Želenské. Tam DK účinkoval ve čtyřech inscenacích, trochu problematická spolupráce s režisérem Paloušem.
1:04:16	Od dětství se věnuje imitování hlasů. Ještě jako student gymnázia s tím vystupoval na Žofině. Díky tomu dostal nabídku od Velkého Aldova tanečního orchestru v Dušníkách (dnešní Rudná), aby vystupoval v jejich estrádě. Na vojně v Armádním uměleckém souboru dělal konferenciéra v divadle v Teplicích, program prokládal verši lidových básní. Seznámení s manželkou Stanislavou, která pracovala jako tajemnice v Realistickém divadle. Na rande mu nadhazovala text. Svatbu měli, ještě když byl DK na vojně.
1:14:48	Do AUSu přicházeli různí tvůrci, např. režisér Miroslav Mráz (Xaver), který byl kdysi

	členem Realistického divadla a pak přešel do služeb StB. Prý se ho pokusili zlikvidovat zinscenovanou autonehodou, při které všichni zemřeli kromě něho. On poté chodil o holi, učil, jak se má režírovat, a psal strašné verše, např. „má zem je jako stavebnice a cikán je tu inženýr.“ Napsal také hru Vojín Macíček se stal chlapem, která se hrála ve vinohradském Ústředním divadle čsl. armády. Už v důchodu se DK po dvě desetiletí věnoval koncertnímu melodramu, se kterým ho seznámil bývalý ředitel MDP Luboš Poživil. Dělal např. melodram Erica Satieho. Vzpomínka na Jiřího Sternwalda, spolupráce s Jiřím Temlem. Ke svým osmdesátinám vydal desku 80 – Melodramy.
1:31:50	Spolupráce s rozhlasem. V Č. Budějovicích se seznámil s rozhlasovým režisérem Oldřichem Lukešem, pozdějším hercem Vinohradského divadla. S ním jako student točil pro rozhlas pohádku, ale jako dyslektik se musel text naučit z paměti. S Lukešem se později setkal jako pedagog na konzervatoři. V Praze ještě jako posluchač DAMU hrál v dramatinizaci Vyššího principu v režii Miroslava Dismana. Účinkování v dabingu – místo Petra Haničince, který měl autonehodou, namlouval komisaře Colomba. Vzpomínka na režiséra Antonína Klimeše z divadla Uranie, který po válce nesměl režírovat (protože dostal protektorátní vyznamenání - orlici sv. Václava), umožnili mu alespoň režírovat dabing. S ním DK poprvé točil. Klimeš byl velmi nerudný, jednu smyčku točili 21krát. Přesto s DK i nadále spolupracoval. DK točil s dalšími režiséry (Ludvík Žáček, Kimi Walló aj.) Herecká asociace najala agenturu na organizaci dabingu – část herců do ní vstoupila, včetně DK, soukromí výrobci s ní ale nechtěli spolupracovat, proto bylo méně práce. Nyní točí pro Primu. Namluvil např. starého Simpsona a ředitele školy. Tomáš Sláma sestříhal několik filmů, kde vystupují Pivec, V. Burian., F. Futurista aj., které DK nadaboval s jiným textem.
01:57:42	KONEC

Dalimil Klapka - 3. část záznamu

3. NAHRÁVKA (záznam videa)

0:00:00	DK vysvětluje, proč se Realistické divadlo přejmenovalo na Realistické divadlo Zdenka Nejedlého. Po aféře s R. Slánským, který byl častým divákem, mělo divadlo obavy, že bude zrušeno. Ředitel Palouš proto požádal Zd. Nejedlého, zda si může dát divadlo jeho jméno do názvu. Divadlo nakonec nebylo zrušeno, ale Nejedlý měl kvůli tomu problémy na ÚV KSČ. Poté, co se divadlo přejmenovalo na Labyrint, DK se neshodl s vedením a odešel. Rekapituluje svoji další činnost - hostování v několika divadlech: v Karlíně v muzikálech, v Divadle na Starém Městě v muzikálu Kocour v botách, v Činoherním klubu v Letním bytě místo S. Zindulky, v Městském divadle v Mladé Boleslavi ve hře Dědeček automobil, v Divadle Rokoko v kabaretu k výročí tohoto divadla, v Divadelní společnosti Háta, kde hrál ve čtyřech inscenacích, v Divadle Na Fidlovačce dělal několik záskoků (Šumař na střeše, Funny Girl, Loupežník), pak hrál v řadě dalších inscenací tohoto divadla, naposledy ve hře Sugar. Po 62 letech se vrátil do Disku, kde s posluchači DAMU hrál Firse v Čechovově Višňovém sadu (derniéra byla už za pandemie covidu). Další činnost – dabing a koncertní melodram. Některé melodramy natočil v Českém rozhlase, vydal CD.
0:19:18	KONEC